

Groene economie

Economische ontwikkeling

Economische ontwikkeling en groei zijn geen doel op zich, maar staan in dienst van het vergroten van het welbevinden van onze inwoners. We moeten de economie gaan zien als iets dat ten dienste staat van sociale doelen en het beschermen van de planeet.

Niet de economie moet leidend zijn maar gezondheid (fysiek en mentaal).

D66 staat voor inspanningen en investeringen die de positie van achterstandsgroepen verbeteren én die gericht zijn op het in stand houden van bestaande werkgelegenheid en het creëren van nieuwe arbeidsplaatsen. Voor zowel lager als hoger opgeleiden, ouwe seunen en nieuwkomers, jongeren en ouderen.

Harlingen kent een relatief hoge werkloosheid. Maar het bedrijfsleven heeft ook vacatures die niet vervuld kunnen worden. D66 pleit voor maatregelen die deze onbalans verminderen.

D66 denkt dat er voor het behalen van de doelstellingen van het klimaatakkoord grote kansen liggen voor een grote groep jongeren en zij-instromers op mbo-niveau. Technici voor de energietransitie, vakmensen voor de isolatie en bouw van woningen. Maar om dat te bereiken zijn grootschalige trajecten nodig van zij-instromers. D66 denkt dat de focus primair zal moeten liggen bij de technische bedrijven en niet in de eerste plaats werkloosheid verminderen of klimaatdoelen halen. Als bedrijven niet de meerwaarde zien van zij-instroominitiatieven ('wat levert het mij op' in plaats van 'het kost alleen maar heel veel tijd en energie') zullen projecten mislukken en komen klimaat- en bouwdoelen in gevaar.

De klimaatveranderingen stoppen niet bij de gemeentegrenzen, dus zal ook de aanpak de gemeentegrens overstijgen. D66 vindt dat we groter moeten denken, regionaal, liefst provinciaal in samenwerking met ROC's.

In het verlengde hiervan pleit D66 voor het bevorderen van de relatie tussen economie en onderwijs door deze portefeuilles bij één wethouder onder te brengen.

D66 wil meer gebruikmaken van de unieke kenmerken van Harlingen, de Stad aan het Wad, met een maritiem karakter, een historische uitstraling en een artistieke inslag.

Maritieme ontwikkeling en innovatie en het verblijfs-toerisme zijn speerpunten van een duurzame economische ontwikkeling.

De Harlinger zeehaven biedt geweldige mogelijkheden en het verzelfstandigde havenbedrijf moet de ruimte hebben om daar slagvaardig mee om te gaan, binnen de kaders die door de gemeente -als enig aandeelhouder- worden gesteld. D66 staat voor een havenbedrijf dat is gericht op het creëren van toegevoegde waarde voor de inwoners van Harlingen. Toegevoegde waarde in de vorm van permanente arbeidsplaatsen en het aanjagen van nieuwe en innovatieve maritieme activiteiten. Inkomsten uit grond uitgifte en havengelden zijn niet voldoende.

Ook de scheepvaartsector staat voor een grote uitdaging: de uitstoot van schadelijke stoffen verminderen en circulair te worden. D66 pleit voor structurele samenwerking tussen de maritieme partijen in Harlingen: het havenbedrijf, de maritieme academie, de pleziervaart, de bruine vloot en het maritieme bedrijfsleven kunnen gezamenlijk komen tot een Topsector (Maritieme Board) die gefaciliteerd wordt door de overheid.

Een belangrijk deel van het varend erfgoed heeft Harlingen als thuishaven. Corona heeft genadeloos toegeslagen. De inkomstenbron is volledig opgedroogd met risico op achteruitgang en verlies van bijvoorbeeld de bruine vloot. De lokale verbinding met varend erfgoed moet behouden blijven.

Voor toeristen is Harlingen veelal een tussenhalte op weg naar de Waddeneilanden. Bij profilering van Harlingen, als aantrekkelijke stad om te recreëren, moet nadruk worden gelegd op zowel ons onroerend als roerend erfgoed (bruine vloot).

D66 wil een gericht beleid waardoor Harlingen voor toeristen een doel op zich kan zijn.

Tall Ship Races is eens in de vier jaar zo'n doel, maar er zijn meer permanente attracties nodig. Zowel visserij als ecologie en historie bieden mogelijkheden. Daarnaast kan met de vele galerieën, kunstenaars en oude architectuur de stad nog aantrekkelijker worden gemaakt voor een tweede doelgroep.

Bij de realisatie van het havenzwembad heeft D66 de nodige reserves. De investerings- en exploitatiekosten zullen ons inziens hoog zijn. Als de toegang tot het bad niet gratis is zal dit invloed hebben op het gebruik van het bad. Belangrijk is dat realistische en transparante ramingen worden gemaakt voor de totale gemeentelijke lasten van dit zwembad.

Er moet breder gekeken worden dan naar Harlingen alleen. Naast Harlingen, Midlum en Wijnaldum als doel op zich pleit D66 ook voor het ontwikkelen van toerisme langs de kuststrook, waarbij Harlingen als uitvalsbasis dient voor de omgeving.

Zo wordt ook toerisme een Topsector die inkomsten genereert voor de stad en voor de betrokken ondernemers én die ook meer werkgelegenheid brengt, ook voor lager opgeleiden.

Naast het bevorderen van deze topsectoren staat D66 ook voor de overige ondernemers. Verlaging van de financiële lasten daar waar mogelijk. Een slagvaardig ambtelijk apparaat wat het bedrijfsleven met raad en daad ondersteunt, staat daarbij centraal.

- Jongeren (jongens en meiden) enthousiast maken voor werk in de bouw en techniek.
- Handvaardigheid (weer) onderdeel maken van het lesprogramma op basis en/ of voortgezet onderwijs. Laat kinderen weer timmeren, zagen en solderen op school.
- Maak maritieme innovatie, greenshipping en maritieme ecologie tot speerpunt
- Stimuleer upgrade van de Tjerk Hiddes sluizen en speel in op de economische mogelijkheden door de upgrade van het van Harinxmakanaal
- De haven moet bereikbaar blijven met voldoende diepte van de vaargeulen
- Creëer een maritieme gouden driehoek: Kenniscentrum- Maritieme academie- bedrijfsleven/overheid (gemeente, Port of Harlingen)
- Zoek aansluiting bij Innovation City Drachten en Jachtbouwcentrum Makkum
- Vergroot de kansen van werkzoekenden bij het vervullen van vacatures
- Creëer kunstroute Harlingen en omstreken
- Verbeter het strand bij de Westerzeedijk
- Zorg voor meer hotelkamers voor toeristen en zakelijk markt
- Werk samen met de bruine vloot aan een fonds om de toekomst van de historische charterschepen te waarborgen
- Leg een watersportplas aan bij Midlum voor suppen, kanoën en beginnend zeilen

Gezonde leefomgeving

Klimaat neutrale maatregelen en energietransitie

In het Klimaatakkoord is vastgelegd dat in 2030 de uitstoot van broeikasgassen 55% lager moet liggen ten opzichte van 1990.

D66 vindt dat de prioriteit in eerste instantie ligt bij het verminderen van aardgasverbruik. Er komt nog te weinig elektriciteit uit duurzame bronnen. Warmtepompen verhogen het gebruik van elektriciteit en het huidige elektriciteitsnet is nu nog onvoldoende toegerust op deze energietransitie.

Winst voor het milieu en portemonnee is aardgas wat niet verbruikt wordt. De focus moet liggen op isolatie en andere energiebesparende maatregelen. Goede isolatie is de basis voor aardgasvrij wonen in de toekomst. Een actieve rol van de gemeente is van

groot belang want de meerderheid van de mensen is geneigd een afwachtende houding aan te nemen. Veel inwoners zien wel het belang, maar de complexiteit en financiën weerhouden de burgers tot het nemen van actie. Het gevoel leeft dat aardgasvrij wonen iets is wat de burger opgelegd krijgt. D66 vindt het belangrijk dat de gemeente de eerste stappen zet, denk aan:

1. In gesprek gaan met bewoners, welke behoeften en belemmeringen zijn er
2. Maak goede voorbeelden zichtbaar
3. Investeer in samenwerkingsverbanden
4. Maak het voor bewoners minder ingewikkeld, ondersteun bij subsidie- en vergunningsaanvragen
5. Maak duurzaamheidsleningen bereikbaar en betaalbaar

D66 pleit voor zonnepanelen boven parkeerplaatsen voor lang parkeerders die naar de eilanden gaan. Dit project is bij uitstek geschikt om te ontwikkelen als energiecollectief voor bijvoorbeeld de inwoners van de binnenstad die nu door de beperkende maatregelen uit de Welstandnota (beschermd historisch daklandschap) geen of slechts een beperkt aantal zonnepanelen mogen plaatsen.

Klimaat adaptieve maatregelen

Ook in onze provincie ervaren we de veranderingen van het klimaat. Afgelopen zomer waren er heftige buien, extreem en onvoorspelbaar waar ze vielen. Dus niet alleen klimaat neutrale maatregelen, maar ook klimaat adaptieve maatregelen zullen steeds vaker onderdeel van het beleid moeten uitmaken. Het moet duidelijk zijn of de verantwoordelijkheid ligt bij de inwoners of bij de gemeente. Er kan bijvoorbeeld materiele schade door regenwater in gebouwen vanuit de openbare ruimte ontstaan. Schade door klimaatverandering is steeds vaker onverzekerbaar.

D66 pleit voor regenwaterbeleid en daarbij een stresstest voor de gemeente. Welk risico op wateroverlast wordt wel of niet toegestaan en welke maatregelen juist wel of niet. De binnenstad is versteend. Water stroomt dan sneller naar lageregelegen gedeeltes.

- Burgerparticipatie is essentieel bij de energietransitie, de burger is een belangrijke, zo niet de belangrijkste factor bij het slagen van energietransitie
- Een energie transitieplan -> stappenplan naar energieneutraal zijn in 2050
- Zonnepanelen boven parkeerterreinen voor lang parkeren en exploiteren als energiecollectief binnenstad, parkeergarages als stedelijke batterij
- Bewoners stimuleren, zo nodig met subsidie, op eigen terrein klimaat adaptieve maatregelen te nemen: verwijderen verharding, bergen van regenwater in de tuin, afkoppelen hemelwaterafvoer, etc.

- Aanleggen geveltuintjes, subsidie voor groene daken, regenwaterton
- Maak duurzaamheid een selectiecriteria bij gemeentelijke aanbestedingen (belangrijker dan prijs)
- Gemeentelijke voertuigen elektrisch laten rijden
- Verduurzaam alle gemeentelijke gebouwen en sportaccommodaties
- Initieer een Energieloket
- Stimuleer verduurzaming bij het bedrijfsleven, energiebesparing bij alle bedrijven, met minimaal 1,5% per jaar bijvoorbeeld
- Ontwikkel industrieterrein Oostpoort 3 energieneutraal
- Plant waar mogelijk extra bomen in binnenstad
- Plant (fruit)bomen langs wegen op Oostpoort
- Verstrekt duurzaamheidsleningen voor burgers

Zoutwinning

Buitendijkse zoutwinning kan zorgen voor bodemdaling. Daarom is in de Harlinger binnenstad een meetnet aangelegd. D66 is blij met deze monitoring van onze monumentale binnenstad. Maar er is ook nog een andere kant, namelijk de Waddenzee met unieke wadplaten. Duizenden vogels halen bij de wadplaten eten uit de zeebodem. Daarom moeten de wadplaten 2 maal daags droog liggen. Deze wadplaten dreigen verloren te gaan. Enerzijds door bodemdaling door zoutwinning én anderzijds door stijging van de zeespiegel door de klimaatverandering.

Ook al is Frisia Zout voor Harlingen van economisch belang, het stoppen met zoutwinning is de meest logische stap om te voorkomen dat het zwarte scenario werkelijkheid wordt.

D66 kiest voor de natuur.

- Opstellen en vastleggen van criteria voor het stoppen van de zoutwinning. Voor zowel de stad als het wad.

Wonen

Onze mooie stad Harlingen aan zee, vol monumenten in de binnenstad, moet in ere gehouden worden. Ons historisch stadshart is gevoelig voor brand. Door de dichte bebouwing kan een brand snel overslaan. Daarom wil D66 inzetten op brandveiligheid.

Op de Voorstraat, Kleine Voorstraat en Grote Bredeplaats bevinden zich meest winkels en horeca. Deze panden moeten een publieksfunctie blijven behouden. Een plek waar mensen elkaar kunnen ontmoeten.

Ook in Harlingen is de druk op de woningmarkt hoog. Er staan maar weinig woningen te koop en de vraagprijs wordt overboden. D66 maakt zich zorgen over onze jongeren die

zich als starter op de woningmarkt begeven. D66 streeft naar betaalbare woningen voor deze jongeren.

Om doorstroming te bevorderen is voldoende aanbod van woningen in de middenhuur noodzakelijk. De gemeente kan de Woningbouwvereniging stimuleren doorstroming van gezinshuizen naar appartementen te bevorderen.

Zelfbewoningsplicht, zodat beleggers het moeilijker krijgen op de woningmarkt. Zowel voor bestaande bouw als nieuwbouw.

D66 pleit voor een woningpark op het Spaansen terrein van huizen die voorzien in een behoefte voor onze eigen inwoners, zoals onze jongeren.

D66 ondersteunt andere woonvormen, zoals tiny houses, een knarrenhof.

- Invoeren opkoopbescherming koopwoningen
- Duurzaamheidsleningen
- Gevarieerde, passende en betaalbare woonruimte voor alles doel- en inkomensgroepen
- Spaansen terrein inrichten met gevarieerd woningaanbod, waaronder in ieder geval woningen bereikbaar voor starters
- Ontwikkelen lokatie voor tiny houses
- Fonds voor financiering foto-elektrische dakpannen voor historische panden in de binnenstad
- Gericht en regelmatig uitvoeren van brandveiligheidsinspecties in de historische binnenstad

Arbeidsmigranten

Arbeidsmigranten zijn afhankelijk van vastgoedexploitanten en andere werkgevers en hun huisvesting is nogal eens onveilig en slecht. De uitdaging zit in veilige huisvesting die geen overlast geeft.

D66 wil mogelijkheden onderzoeken naar centrale huisvesting van arbeidsmigranten. Bijvoorbeeld containerwoningen, zoals ze elders ook wel gebouwd zijn voor studenten.

Verantwoorde huisvesting arbeidsmigranten

Harmonie in de gemeenschap

Eerlijke kansen

Als iedereen in Harlingen vreedzaam en gemoedelijk met elkaar wil leven zijn er regels nodig en plannen die de gemeentelijke overheid zou kunnen uitvoeren of stimuleren.

Een overheid gaat ervan uit dat 'iedere burger de wet kent'. Ook wordt ervan uitgegaan dat iedereen in staat is formulieren die de overheid vraagt in kan vullen (QR-codes, account aanmaken bij de Woningbouwvereniging etc.). Natuurlijk is dat enerzijds de verantwoordelijkheid van de burger, maar ook zeker die van de overheid.

- Informatie en kennis en uitleg moeten vrij verkrijgbaar zijn bij Bibliotheek, Vierkant en/of Nieuw Zuid of in een dorps huis
- Zomer- en weekendscholen kunnen gestart worden voor het bijscholen van basisvaardigheden
- Burgerparticipatie moet serieus genomen worden
- Er moet doorzichtige besluitvorming zijn: een onafhankelijke journalist kan de raadsvergadering eenvoudig en duidelijk verslaan in de HC en Radio Stad kan dat bespreken.
- Om te zorgen dat mensen elkaar niet lastigvallen is het belangrijk dat regels gehandhaafd worden en bij overlast moet ingegrepen worden
- Er moet een laagdrempelig aanbod komen voor jongeren (een tegoedbon voor het sportieve en culturele aanbod in onze gemeente) en een vrijwilligersvacaturebank speciaal voor jongeren
- Ook voor ouderen is het belangrijk in contact te komen met anderen. De gemeente kan een speciaal aanbodboekje maken voor ouderen zodat zij kunnen zien waarin zij kunnen participeren en bijdragen
- Er moeten meer verlichte hangplekken voor ouderen en jongeren komen, zodat zij elkaar kunnen ontmoeten
- In Harlingen zijn nu nog te weinig openbare toiletten waardoor in sommige gebieden overlast wordt ervaren en vuil zichtbaar is
- D66 steunt het burgerinitiatief de Stadstuin, die gerund wordt door vrijwilligers
- D66 onderschrijft de Duurzame Ontwikkelingsdoelen ingesteld door de Verenigde Naties

D66 zet in op de toekomst

Onze jongeren moeten betrokken worden bij de energietransitie en zich bewust worden van het gebruik van energie en de verantwoordelijkheid die daarbij hoort. Energiefietsen bij de speeltuinen zou een opstap kunnen zijn, zodat zij kunnen zien dat zij energie kunnen leveren om hun mobieltje op te laden. Maar ook initiatieven bij VMBO-T om duurzaamheid te promoten worden nu al zeer gewaardeerd. Cradle-to-cradle activiteiten kunnen in een techlab voor jonge vrijwilligers uitmonden in slimme niches in de ondernemersmarkt in Harlingen. Is dat te veel ambitie?

- Voor jouw toekomst

Sustainable development goals (SDG)

Werelddoelen voor duurzame ontwikkeling

17 Global Goals

Doelen die een einde maken aan onder meer armoede, ongelijkheid en klimaatverandering. Er zijn 17 Global Goals, opgesteld door de VN. Ook Nederland heeft z'n handtekening hieronder gezet.

Gemeenten4Global Goals

De energietransitie, inclusiviteit, lokale economie, biodiversiteit. Allemaal onderwerpen waar we ook gemeentelijk aan kunnen bijdragen. In samenwerking met de VNG (vereniging van Nederlandse gemeenten) is er een Gemeenten4Global Goals campagne opgezet waar gemeenten zich bij kunnen aansluiten. Tijd voor Harlingen om hetzelfde te doen. Niet alleen steun uitspreken maar feitelijk meer doen.

[handreiking-global-goals-in-het-gemeentelijk-beleid-2020.pdf](#) (vng.nl)